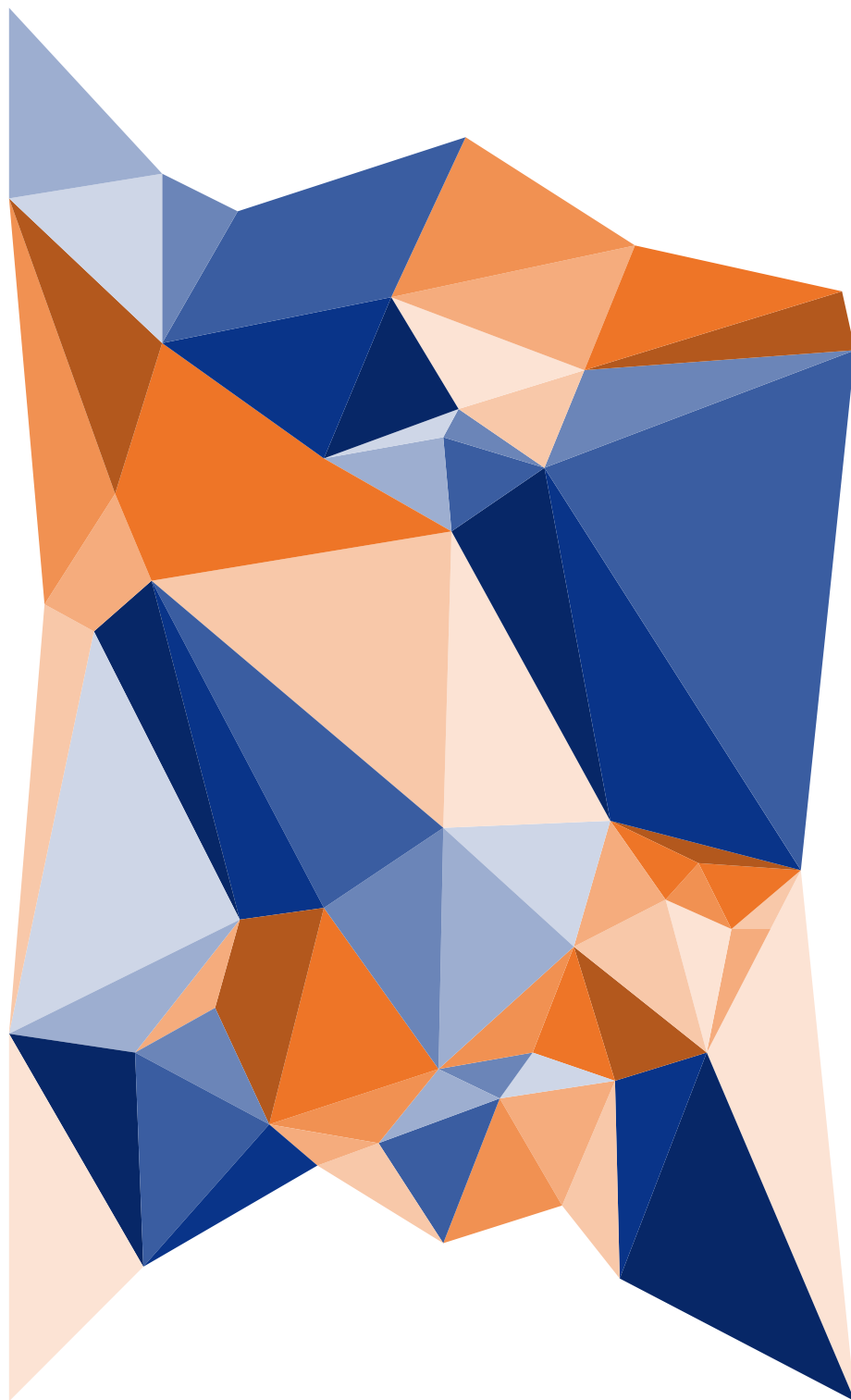

Regioburgemeesters

Strategische agenda regioburgemeesters **2026-2030**

maart 2026

Inhoud

Inleiding | 3

DEEL 1

Missie, visie en lokale verankering | 5

De regionale eenheden en
de regioburgemeester | 5

Het politiebestedel: Manifest lokaal gezag | 6

Prioriteiten en perspectieven | 6

DEEL 2

Uitwerking agenda regioburgemeesters 2026-2030 | 8

Prioriteit 1: Zichtbaar, nabij en verbonden | 8

Prioriteit 2: Openbare orde en weerbaarheid | 10

Prioriteit 3: Passende personeels-
en organisatieontwikkeling | 11

Prioriteit 4: Financiële stabiliteit politie | 12

Prioriteit 5: Informatievergaring en -positie | 14

DEEL 3

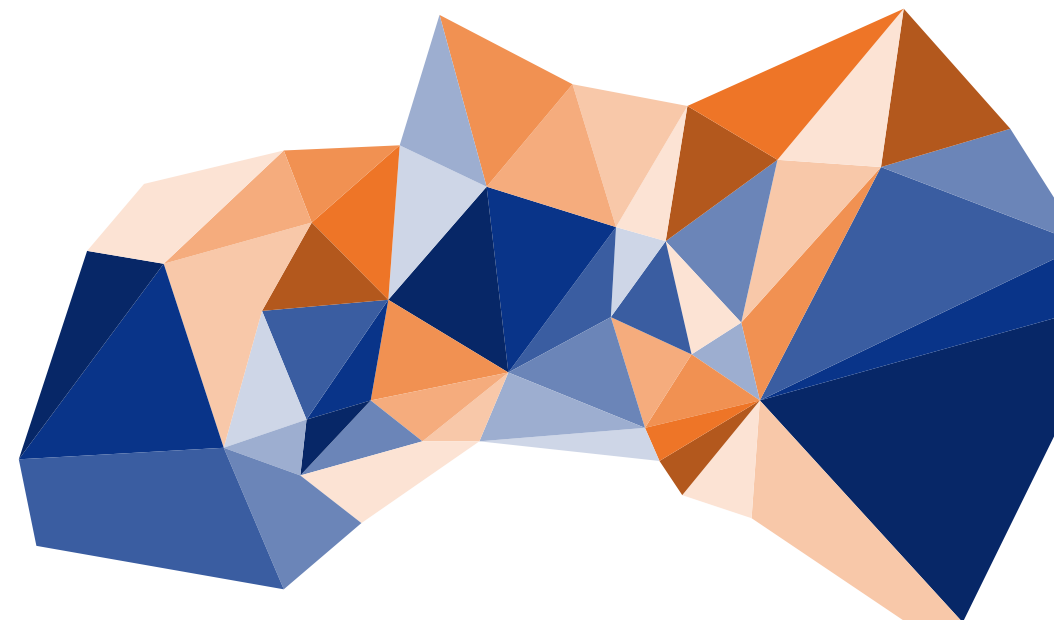
Uitwerking doorsnijdende thema's | 16

(Samen)werking bestel en partners | 16

Veiligheidsontwikkeling | 17

Beheer- en ontwikkelopgave | 18

Colofon | 19

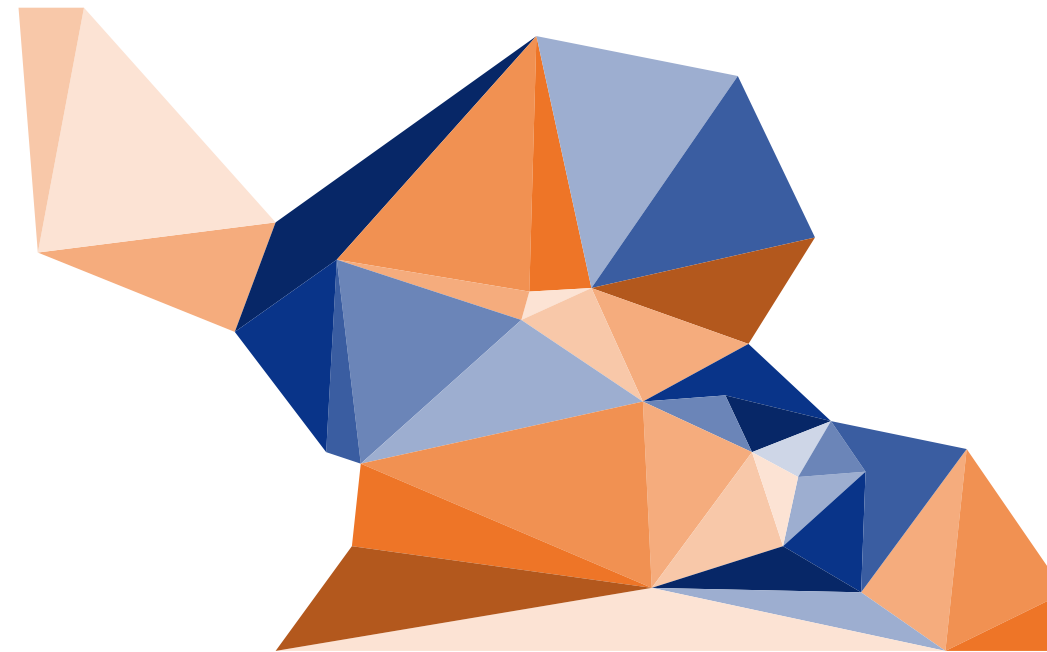

Inleiding

Voor u ligt de Strategische agenda van de regioburgemeesters voor de periode 2026-2030. Deze agenda is een vervolg op de Strategische agenda 2022-2025. De ingezette koers houden we vast. Daarbij hebben we focus aangebracht in de ambities voor de komende periode. U vindt in deze Strategische agenda de ambities vervat onder 5 prioriteiten. Deze bezien we in het licht van voor ons bepalende ontwikkelingen van de afgelopen jaren en wat we op ons af zien komen in de nabije toekomst.

Met deze 5 prioriteiten wordt richting gegeven aan de activiteiten en inzet van de regioburgemeesters de komende vijf jaren. Tegelijkertijd zien we een aantal ontwikkelingen, die samenhangen met deze ambities. Deze ontwikkelingen zijn andere grootheden en lenen zich niet voor een op zichzelf staand geprioriteerd thema, maar zijn wel van invloed op de komende periode. In deze agenda treft u daarom naast de 5 prioriteiten, 3 doorsnijdende thema's die relevant zijn voor de context en de ambities van alle prioriteiten.

In deel I van deze agenda leest u over de missie, visie en rol van de regioburgemeesters in verbinding met de lokale gezagsdragers in de eenheden. Ook wordt hier ingegaan op het Manifest lokaal gezag van de regioburgemeesters en wordt een korte toelichting gegeven op de prioriteiten en samenhangende ontwikkelingen. In deel II worden de 5 prioriteiten uitgewerkt. In deel III volgt een korte toelichting op de 3 doorsnijdende thema's.

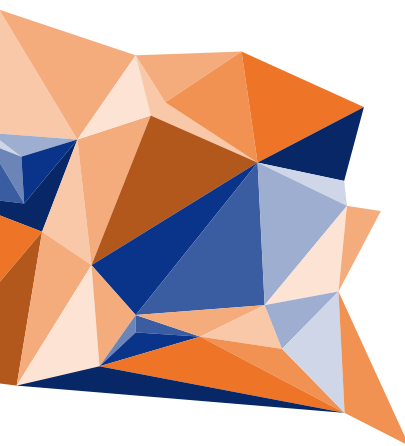

Strategische agenda regioburgemeesters 2026-2030

PRIORITEITEN

Met deze 5 prioriteiten wordt richting gegeven aan de activiteiten en inzet van de regioburgemeesters de komende vijf jaren.

1. Zichtbaar, nabij en verbonden

- verbonden politie als uitgangspunt
- gebiedsgebonden werk centraal
- lokaal verankerd; driehoek in positie
- digitale verbinding én fysieke nabijheid
- één overheidsgedachte biedt kansen
- terugdringen van oneigenlijke taken

2. Openbare orde en weerbaarheid

- investeren in paraatheid van politie
- zichtbare aanwezige politie als basis voor een weerbare maatschappij
- waarborgen positie lokaal gezag in crisisvoorbereiding

3. Passende personeels- en organisatieontwikkeling

- politiewerk centraal
- versterking van operationele slagkracht
- beslechten knellende kaders
- modernisering sterktebegrip
- juiste inzicht voor lokaal gesprek over inzet van capaciteit
- samenwerking in en ná opleiden en flexibel onderwijs

4. Financiële stabiliteit politie

- oplopende beheerkosten niet afwentelen op bezetting
- basis op orde en toekomstbestendige financiering van de politie
- flexibilisering begroting
- betere koppeling tussen beleid en middelen
- betere verantwoording
- gezag betrekken bij beheerbesluiten die taakuitvoering raken

5. Informatievergaring en -positie

- adequate intelligence (beelden) op alle niveaus
- betrokken bij ontwikkelingen en veranderingen intel-organisatie
- implementeren van de landelijke handreikingen TOOL
- steun nieuwe bevoegdheden online informatievergaring en inzet voor werkbare, efficiënte en effectieve werkwijze

(Samen)werking bestel en partners

Een zuivere invulling van de verschillende rollen in het politiebestedel vinden we essentieel. Een goede (samen)werking en het meer in gezamenlijkheid maken van keuzes en bepalen van richting waar het gaat over het beheer en de koers van de politie is nodig, juist ook wanneer middelen onder druk staan.

Veiligheidsontwikkeling

We zien een aantal ontwikkelingen in veiligheid die specifiek nieuwe of andere opgaven met zich mee brengen. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van digitale criminaliteit, vraagstukken waarbij fysiek en online door elkaar lopen en thema's met maatschappelijke impact zoals grote openbare orde verstoringen, ondermijning en femicide.

Beheer- en ontwikkelopgave

We staan voor grote gelijktijdige uitdagingen waar het gaat over de arbeidsmarkt, financieel beheer en noodzakelijke innovatie. Dat vraagt durven kiezen en een juiste balans tussen ambitie en realisme, op lokaal en landelijk niveau.

Bij de inzet van de regioburgemeesters is de wettelijke verankering van de rol en werkzaamheden van de regioburgemeester in de Politiewet 2012 én de Wassenaarse notitie 2011 het uitgangspunt. In ons politiebestedel is het gezag over de politie lokaal verankerd en het beheer van de politie volgend aan de prioriteiten van de gezagen. Een zuivere invulling van deze rollen en verantwoordelijkheden is nodig voor een goede samenwerking. Balans binnen het bestel – hoe verhoudt nationaal beheer zich tot het lokale gezag – en een lokaal verankerde politie zijn essentieel voor een effectieve aanpak van onveiligheid.

De regioburgemeesters werken aan (de randvoorwaarden voor) een nabije, effectieve en lokaal verbonden politie en aan de toekomstbestendigheid van de politieorganisatie. In het LOVP spreken de regioburgemeesters met de voorzitter van het College van procureurs-generaal, de minister van Justitie en Veiligheid en de korpschef over het beheer van en de taakuitvoering door de politie. Zij vertegenwoordigen daarbij het belang van de regionale en lokale bestuurlijke achterban, daar ligt het gezag.

Missie, visie en lokale verankering

Bij de inzet van de regioburgemeesters blijft de wettelijke verankering van de rol en werkzaamheden van de regioburgemeester in de Politiewet 2012 én de Wassenaarse notitie 2011 het uitgangspunt. De Strategische agenda van de regioburgemeesters is verbonden met bestaande bestuurlijke visie-documenten. Zo is er samenhang met het Manifest lokaal gezag uit 2024 en de gezamenlijke position papers uit 2022 en 2025. Verder zijn er raakvlakken met bestaande richtinggevende documenten van de partners met wie wij nauw samenwerken, zoals de Strategische agenda 'Stevig staan in deze tijd' van de politie (2025), de Ontwikkelagenda politiefunctie van de minister van Justitie en Veiligheid (2024) en het Position Paper van het Openbaar Ministerie (2025).

De regionale eenheden en de regioburgemeester

De regioburgemeesters vertegenwoordigen het lokaal bestuurlijk gezag in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP). Dit doen zij samen met twee burgemeesters die deelnemen namens de gemeenten met minder dan 100.000 inwoners, afgevaardigd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Gezamenlijk willen zij hun positie benutten om bij te dragen aan veiligheid door een verdere investering in en ontwikkeling van een toekomstbestendige politieorganisatie. Door goede en tijdige samenwerking kunnen de regioburgemeesters de betekenis van de politie in de samenleving versterken en helpen om de organisatie naar een hoger niveau te tillen. In het LOVP spreken de regioburgemeesters met de voorzitter van het College van procureurs-generaal, de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) en de korpschef over het beheer van en de taakuitvoering door de politie. Het is aan de regioburgemeesters om namens de regio's het lokale bij het landelijke te brengen en tegelijkertijd als sterk collectief te acteren. Zij vertegenwoordigen daarbij het belang van de regionale en lokale bestuurlijke achterban, daar ligt het gezag.

Missie:

'De regioburgemeesters vertegenwoordigen gezamenlijk op landelijk niveau de gezagspositie van de burgemeesters over de politie. Zij doen dit namens de burgemeesters uit hun regio.'

Visie:

'De regioburgemeesters werken aan (de randvoorwaarden voor) een nabije, effectieve en lokaal verbonden politie en aan de toekomstbestendigheid van de politieorganisatie. Dit doen zij samen met de politie, het Openbaar Ministerie en het Rijk.'

Het politiebestedel: Manifest lokaal gezag

In ons politiebestedel is het gezag over de politie lokaal verankerd en het beheer van de politie volgend aan de prioriteiten van de gezagen. Versimpeld gesteld: als gezagen gaan de burgemeesters en officieren van justitie over het wat, de politie over het hoe en de minister van JenV over de kaders waarbinnen. Deze basis van ons politiebestedel koesteren we. Een zuivere invulling van deze rollen en verantwoordelijkheden is nodig voor een goede samenwerking. Balans binnen het bestel – hoe verhoudt nationaal beheer zich tot het lokale gezag – en een lokaal verankerde politie zijn essentieel voor een effectieve aanpak van onveiligheid. Twee uitgangspunten die, zo constateerden de gezagen en ook diverse onderzoekers, de laatste jaren onder druk staan. De regioburgemeesters signaleerden, namens het lokaal gezag, diverse knelpunten in de (samen)werking binnen het politiebestedel in het Manifest lokaal gezag (2024). Hoe het politiebestedel functioneert of, beter gezegd, hoe wij het met elkaar laten functioneren, is bepalend voor de resultaten die we behalen. Het oplossen van de knelpunten zoals opgetekend in het Manifest is daarvoor randvoorwaardelijk. Het Manifest lokaal gezag is daarmee voor de regioburgemeesters het referentiekader. Dit vanuit de overtuiging dat alleen een lokaal verankerde, professionele en zichtbare politie de basis is voor een veilige en leefbare maatschappij. En vanuit de blijvende ambitie om hier gezamenlijk, vanuit ieders verantwoordelijkheid, vorm en inhoud aan te geven.

Prioriteiten en perspectieven

De basis voor de focus en activiteiten van de regioburgemeesters als vertegenwoordiger van het gezag is de inzet van de politie en de ontwikkeling van de politieorganisatie. In de Politiewet is bepaald welke onderwerpen ten minste de revue passeren in het LOVP. Deze zien grotendeels toe op het bij elkaar brengen van landelijk beheer en lokaal gezag, waarbij het adagium is dat het beheer het gezag volgt. Oftewel het besef dat de bedrijfsvoering van de politie faciliterend is aan het werk dat de politie moet doen onder het gezag van de burgemeester en het Openbaar Ministerie (OM). Ook heeft het LOVP tot doel om vroegtijdig te spreken over de koers en richting van de politie én daaraan gerelateerde veiligheidsonderwerpen. De **zichtbaarheid, nabijheid en verbondenheid** van politie staat daarbij de komende jaren centraal en raakt aan de uitwerking van diverse vraagstukken binnen het gebiedsgebonden politiewerk, huisvesting en dienstverlening, samenwerking met publieke en private partners en de legitimiteit van de politie. Ook is er ruimte voor bredere bespreking van de impact van maatschappelijke vraagstukken op **openbare orde en weerbaarheid** van de politie. Voor de regioburgemeesters als vertegenwoordigers van het gezag over de openbare orde zijn hierbij de thema's paraatheid, inzet bij openbare ordeverstoringen en weerbaarheid tegen diverse soorten dreigingen (militair, hybride, statelijk, cyber) van belang. Beheersonderwerpen als een **passende personele ontwikkeling** en **toekomstbestendige financiering**, maar ook de **informatievergaring en -positie** van de politie raken deze vraagstukken en vragen die keuzes en doorontwikkeling die de politie in staat stellen haar taken uit te voeren.

De inzet op deze vijf prioriteiten moet in samenhang gezien worden met de context. Drie perspectieven zijn van invloed binnen alle genoemde prioriteiten. Het zijn daarmee doorsnijdende thema's, die onze ambities mede richten. Alle vraagstukken doen zich ten eerste voor in de actualiteit van spanning op de **(samen)werking van het politiebestedel**. Hoewel dit inherent is aan ons bestel en van alle tijden is, zien we – zeker wanneer er druk op beschikbare middelen is of grensoverschrijdende problematiek ontstaat – dat een goede en rolvaste samenwerking meer nodig is dan voorheen.

Het tweede perspectief brengt ons bij de ontwikkeling van **veiligheidsvraagstukken**. Deze ontwikkeling staat niet stil, nieuwe fenomenen poppen op en grenzen vervagen tussen fysiek en online, maar ook tussen lokaal en mondiaal. Specifiek benoemen we hier de aanpak ondermijnende criminaliteit, zoals deze de afgelopen jaren is vormgegeven. Dit is onverminderd belangrijk en vraagt integrale samenwerking, tussen partners en tussen lokaal en landelijk en internationaal. Ook zien we een toename van online criminaliteit en online aangejaagde maatschappelijke onrust. Nieuwe vormen van (online) criminaliteit ontstaan en veiligheidsvraagstukken uiten zich steeds meer hybride (digitaal en fysiek), met daarbij ook een steeds groter wordende invloed van internationale ontwikkelingen die zich in onze straten en buurten uiten. De groei van maatschappelijke onrust en individualisering vraagt meer dan ooit juist een lokaal verbonden en zichtbare politie.

Het derde perspectief gaat over de actuele personele en financiële uitdagingen, nu en de komende jaren. De context van deze **beheersvraagstukken** voor de politie zijn de komende decennia van invloed op wat er mogelijk is en hebben effect op de ruimte voor inzet en groei. Tegelijkertijd zien we een organisatie die in **ontwikkeling** is en wil en moet innoveren. Daarmee wordt focus en het maken van gezamenlijk gedragen keuzes belangrijk.

Uitwerking agenda regioburgemeesters 2026-2030

In het tweede deel van deze Strategische agenda vindt u de uitwerking op de vijf prioriteiten van de regioburgemeesters voor de periode 2026-2030. Op hoofdlijnen wordt de ambitie op verschillende vraagstukken binnen de prioriteiten uitgewerkt. Concretisering van de inzet en activiteiten vindt separaat plaats met betrokken portefeuillehouders van de regioburgemeesters op basis van deze Strategische agenda.

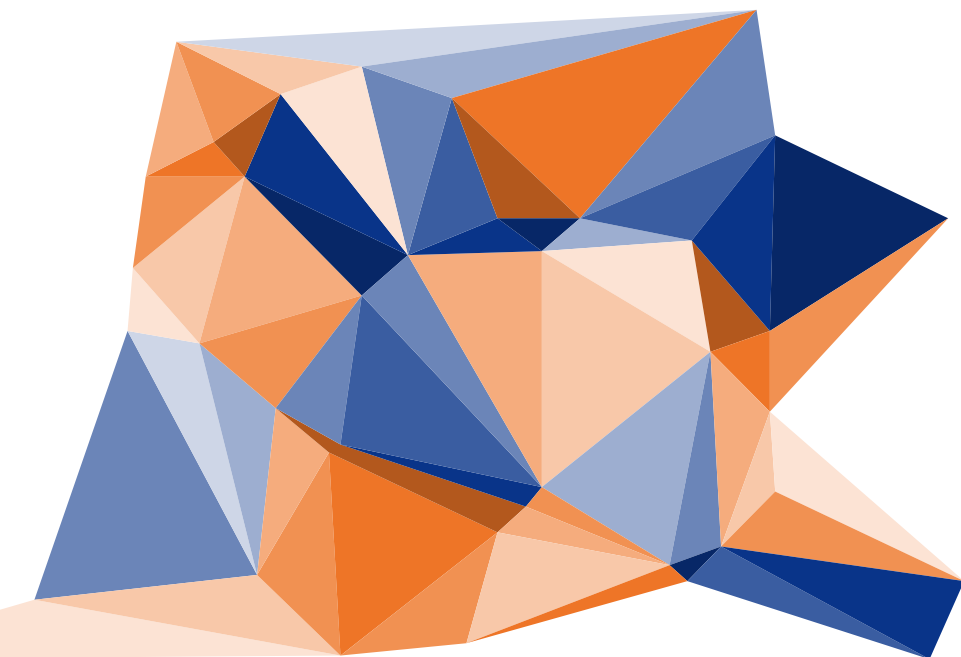

Prioriteit 1: Zichtbaar, nabij en verbonden

Ambities

- Voor de regioburgemeesters staat voorop dat keuzes gemaakt worden met een stevig verbonden politie als uitgangspunt. De financiële opgave is hierbij niet leidend;
- Zij zetten gebiedsgebonden werken blijvend centraal, de wijkagent moet terug in de wijk;
- Hoe lokale nabijheid invulling krijgt is aan de driehoek. Waarbij 'het doen zoals we het altijd deden' bediscussieerbaar is, mits ontwikkelingen bijdragen aan de zichtbaarheid, nabijheid en verbondenheid van politie;
- De regioburgemeesters vinden online nabijheid belangrijk, maar niet in de plaats van fysieke nabijheid. Wel zien zij dat digitale verbinding van de politie vraagt om een been bij te trekken;
- De regioburgemeesters zien kansen meer te redeneren vanuit één overheidsgedachte. Publiek-publiek en publiek-private samenwerkingen kunnen worden verbeterd. De politie doet waar ze voor bedoeld en goed in is;
- De regioburgemeesters zetten zich daarbij in voor het terugdringen van oneigenlijke taken, zoals de aanpak rondom personen met verward of onbegrepen gedrag.

De gebiedsgebonden politiezorg staat onder druk. Het is geen vanzelfsprekendheid meer dat politie zichtbaar is in buurten en wijken en verbonden is met inwoners en verschillende doelgroepen. Vanwege het tekort aan agenten, worden wijkagenten ook veelvuldig voor andere taken ingezet. Deze wijkagent moet terug in de wijk, aanwezig zijn in buurten en in verbinding met de jeugd.

Een zichtbare, nabije en verbonden politie staat voor de regioburgemeesters centraal. Hierbij hechten we belang aan een divers samengestelde politie, een politie voor iedereen. Dit draagt immers bij aan het vermogen van de politie om te werken in verschillende culturele contexten, herkenbaar voor alle burgers.

De politie moet bereikbaar en benaderbaar zijn en blijven. Dit vergt maatwerk binnen de verschillende steden en dorpen. Hoe dit invulling moet krijgen, is aan de lokale driehoek en kan dus per gebied verschillen. Naast de fysieke invulling hiervan, zien we ook een online opgave. Dit vraagt voldoende, maar ook de juist gekwalificeerde agenten en rechercheurs, lokaal passende dienstverlenings- en huisvestingsconcepten en een politie waar je op kunt rekenen in acute situaties. Daarbij moet er ruimte ontstaan om het werk ook anders uit te voeren dan we nu gewend zijn, zeker wanneer dat het werk en de dienstverlening aan de burger ten goede komt. Hierover voeren we als gezag het gesprek met de politie. Dit betekent overigens niet dat het een keuze tussen het een óf het ander is, fysiek óf online. Beide is even belangrijk, zeker ook omdat wat online ontstaat, fysiek tot uiting kan komen.

Het versterken van de gebiedsgebonden politiezorg brengt kansen met zich mee, waar het gaat over het samenwerken met partners. Aan de andere kant vraagt het ook heel kritisch kijken en kiezen waar de politie wel en niet van is. We streven naar het versterken van de één overheidsgedachte. Niet altijd hoeft politie het eerste aanspreekpunt of last resort te zijn, maar kunnen andere overheidspartners ook een belangrijke en signalerende rol vervullen. De samenwerking tussen politie en boa's is de afgelopen jaren verbeterd en lokale afspraken in handavingsarrangementen hebben daar aan bijgedragen.

Met de doorontwikkeling van het boa-bestel is het noodzakelijk scherp te blijven dat deze samenwerking, ieder vanuit de eigen kerntaak, behouden blijft. En dat dit met de overdracht van toezicht op en verantwoordelijkheid voor de boa's naar de gemeenten als werkgever, werkbaar en helder blijft voor de politie.

We zien een belangrijke en grote opgave waar het gaat over de positie van de politie en de focus op haar kerntaken. De regioburgemeesters willen zich vanuit hun rol blijven inspannen om de politie daar in te zetten waar zij ook daadwerkelijk dient te zijn en niet in te zetten voor maatschappelijke problemen waar andere partijen primair aan zet zijn. Politie is niet zonder meer verlengstuk van andere (overheids)organisaties of een vangnet bij tekortschietend beleid in andere sectoren. Dat betekent dat vraagstukken opgepakt moeten worden door de verantwoordelijke waar het thuishoort; winkeliers hebben een rol in de aanpak van winkeldiefstal, de aanpak en forse impact van personen met verward gedrag is primair een zorgvraagstuk en voetbalongeregelheden vragen maatregelen vanuit de voetbalorganisaties zelf. Op dergelijke thema's moeten, in de daartoe dienende bestuurlijke overleggen, heldere afspraken worden gemaakt over wie waarvoor aan zet is.

Prioriteit 2: Openbare orde en weerbaarheid

Ambities

- De regioburgemeesters zetten zich in voor een politie die zowel kwantitatief als kwalitatief normerend kan optreden daar waar (forse) inbreuken op de openbare orde moeten worden hersteld. Dat betekent investeren in de paraatheid van de politie, die begint bij de gebiedsgebonden politiezorg.
- De regioburgemeesters zien een zichtbare, nabije en aanwezige politie als basis voor een weerbare maatschappij. Daar waar in de voorbereidingsfase voor grotere crises gezagskeuzes moeten worden gemaakt, willen zij vroegtijdig in gesprek om zo de positie van het lokale gezag te waarborgen.

Er spelen meer en meer (internationale) maatschappelijke vraagstukken die spanningen, onrust en soms polarisatie met zich meebrengen. Uitingen die zich zichtbaar manifesteren op landelijk en lokaal niveau (fysiek en online), maar zich ook in de onzichtbare haarvaten van de samenleving nestelen. Zij ontstaan als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen, politieke keuzes, internationaal, landelijk of lokaal beleid of maatschappelijke ontwikkelingen, waar politie in de handhaving van de openbare orde veelal het sluitstuk is. Het uiten van onvrede via demonstraties is een grondrecht en dient gefaciliteerd te worden door het lokaal gezag en de politie. Het komt echter voor dat onvrede omslaat in (grootschalige) openbare orde verstoringen waarbij de politie soms zelfs als boksbal van de overheid gezien wordt. Zij moet dan normerend optreden – soms met forse inzet – en de orde herstellen.

Het is van belang dat de politie daarvoor goed opgeleid, goed bezet en goed geëquipeerd is. De paraatheid van de politie op dit terrein moet verder versterkt worden, zowel kwalitatief als kwantitatief, waarbij de-escalerend optreden altijd het uitgangspunt blijft. Ook hier geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Een goede intelligence positie is daarvoor cruciaal (zie prioriteit 5). De systematiek van groepsoptreden door de gebiedsgebonden politiezorg (GGP-GO) wordt ondersteund als de-escalerende tussenstap voordat de mobiele eenheid ter plaatse komt, maar vraagt ook investeringen. De regioburgemeesters zetten zich daarvoor in.

Geopolitieke ontwikkelingen vragen tot slot om een grotere inspanning om onze maatschappij weerbaar te maken en te houden ten tijde van verschillende soorten crises, zowel fysiek als digitaal. De regioburgemeesters vinden dat de politie daarin een essentiële rol heeft te spelen. De politie dient zichtbaar aanwezig te zijn, ook als systemen uitvallen, en moet dan een baken van stabiliteit zijn. Veel van deze vraagstukken horen thuis bij het Veiligheidsberaad als landelijk overlegorgaan van de veiligheidsregio's, waar de regie ligt ten aanzien van de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises. Daar waar de politie zich voorbereidt als zelfstandige hulpverleningsdienst en gezagskeuzes aan de orde zijn (waarop kan de politie nog acteren indien crises langer aanhouden) willen de regioburgemeesters in de planvorming betrokken zijn om zodoende ook betrokkenheid van het lokale gezag te borgen.

Prioriteit 3: Passende personeels- en organisatieontwikkeling

Ambities

- De regioburgemeesters zetten een passende personele en organisatieontwikkeling redenerend vanuit het politiewerk centraal;
- Daarbij zetten zij in op versterking van de operationele slagkracht en lokale verankering, met balans tussen capaciteit en kunde;
- De regioburgemeesters willen knellende kaders beslechten: onder andere met betrekking tot het vraagstuk hoe om te gaan met het onderscheid tussen operationele en niet-operationele sterkte binnen het sterktebegrip;
- De regioburgemeesters zetten zich in voor het verkrijgen van tijdige en juiste informatie ten behoeve van het gesprek in de lokale driehoeken over de inzet van capaciteit. Dit vraagt inzicht in beschikbare aantallen en soort capaciteit én waar deze capaciteit aan besteed wordt. Dit met het oog op het versterken van kiezen en sturen door het gezag;
- De regioburgemeesters zien potentieel in samenwerking in opleiden en samenwerking na opleiden (één overheidsgedachte) en flexibel onderwijs. Dit vinden zij een belangrijke ontwikkelopgave.

Een toekomstbestendige organisatie vraagt het hebben van de juiste mensen op de juiste plek en een korps dat capacitair op orde is. Ten aanzien van dat laatste punt blijven de regioburgemeesters zich inzetten voor versterking van de operationele slagkracht, onder andere door de ambitie vast te houden de laatste 3000 aspiranten uit de formatieve sterkte te halen en deze formatieplaatsen te vervangen voor volwaardig opgeleide medewerkers. Tegelijkertijd is het actuele besef dat zowel de krappe arbeidsmarkt als de financiële

situatie van het korps van invloed zijn op het tempo waarin dit wordt bereikt. De financiële opgave van het korps vraagt om maatregelen. Er moet de komende jaren alles op alles gezet worden, om deze financiële problematiek niet ten koste te laten gaan van arbeidsplaatsen en het politiewerk in de steden en dorpen. De regioburgemeesters sturen aan op een passende personele en organisatieontwikkeling, redenerend vanuit het werk en de opgave. Daarbij staat een nabije, verbonden politie met een goede informatiepositie centraal. De financiële problematiek kan en mag nooit leidend zijn voor de ontwikkeling van het korps. In het LOVP spreken de regioburgemeesters met de korpschef over onder andere het toekomstperspectief, de optimalisering van werkprocessen, toekomstgerichte competenties, noodzakelijke innovatie en het vraagstuk ten aanzien van fysieke en digitale nabijheid. Allemaal factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling en gewenste samenstelling van het korps. Binnen de organisatievisie dient de politie met het gezag richtinggevende en fundamentele keuzes te maken. Daarop volgt de uitdaging om deze koers passend te maken binnen het financiële kader. Beheer volgt gezag; met het besef dat het beheer wordt begrensd door financiële kaders.

Het gebiedsgebonden werken, de opsporing en de intel moeten toegerust zijn op de toekomst. Het klassieke onderscheid tussen operationele en ondersteunende functies is daarbij niet altijd meer te maken, omdat we zien dat veel ondersteunende functies direct raken aan of zelfs onderdeel zijn van het operationele werk. Dat vraagt om ook met elkaar kritisch te kijken naar dit onderscheid, knellende kaders en de impact hiervan op de organisatie en het werk. Los van alle landelijke ontwikkelingen en opgaven, gaat het werk op straat gewoon door en is het van groot belang om die inzet gericht en passend in te vullen. Dat vraagt op lokaal niveau om het juiste inzicht en gesprek in de

driehoek over de beschikbare capaciteit, in aantallen en soort, en waar deze capaciteit aan besteed wordt. Juist waar het de komende jaren meer dan ooit gaat over het maken van keuzes, moet de benodigde informatie voor sturing door het gezag helder en tijdig beschikbaar zijn om het juiste gesprek te kunnen voeren.

Ontwikkelingen binnen het politieonderwijs zijn van belangrijke invloed op de kwalitatieve, maar ook kwantitatieve ontwikkeling van het korps. Een afvaardiging van de regioburgemeesters heeft zitting in de politieonderwijsraad. De krapte op de arbeidsmarkt en de druk op de bezetting van het korps, vragen blijvend de aandacht voor werving van medewerkers om de politieklassen gevuld te houden. Waar samenwerking in opleidingsvraagstukken met andere publieke partners kan bijdragen, dienen deze verkend en ontwikkeld te worden. Ook het versterken van samenwerking tussen opleidingsinstellingen, om bijvoorbeeld door samenwerking met regulier onderwijs de opleidingscapaciteit te vergroten, is een belangrijke opgave. Zowel kwantitatief als kwalitatief zien we potentieel in specifieke specialistische instroom, het modulair inzetten van onderwijs en interprofessioneel opleiden, waarbij het werk tussen (publieke) partijen – ook vanuit de één overheidsgedachte – beter op elkaar kan aansluiten vanuit ieders expertise. Via de politieonderwijsraad zijn de regioburgemeesters bij deze vraagstukken betrokken. Daar volgen zij ook kritisch de ontwikkelingen ten aanzien van de juiste begeleiding van studenten tijdens en na de opleiding, de impact van deze begeleiding op de operatie, het realiseren van startbekwame instroom en het borgen van het vakbekwaam maken en houden van alle medewerkers. Immers, een kwantitatief en kwalitatief goed bezet korps, valt of staat bij deze basis.

Prioriteit 4: Financiële stabiliteit politie

Ambities

- De regioburgemeesters zetten zich in voor de basis op orde en een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbij de oplopende kosten in het beheer van de politie niet afgewenteld worden op de bezetting van de politie;
- De regioburgemeesters doen onderzoek naar de financieringssystematiek: zij willen financiële rust en toekomstbestendige financiering van de politie;
- Waaronder flexibilisering van de begroting door meer generieke financiering, het vergroten van de keuzeruimte lokaal en het beslechten van knellende kaders;
- Daarbij zien zij een betere koppeling tussen beleid en middelen en een betere verantwoording over wat wordt bereikt met de inzet, als belangrijke randvoorwaarde;
- De regioburgemeesters maken hernieuwde afspraken over het tijdig en aan de voorkant betrekken van het gezag bij voorstellen voor beheerbesluiten die de taakuitvoering raken. Wanneer kaders knellen en de vraag het aanbod overstijgt, is het aan de gezagsdragers om prioriteiten te stellen.

Naast de standaard Planning & Control cyclus van politie, waar actuele vraagstukken aan bod kunnen komen, zetten de regioburgemeesters in op financiële rust en toekomstbestendige financiering van politie. De begroting van de politie is niet op orde, een tekort doet zich voor in het beheer van het korps. Oorzaken hiertoe zijn te vinden in de wijze van toekennen van budgetten aan politie, zoals gelabelde budgetten voor specifieke doeleinden

of (structurele) afspraken met de politie op basis van incidentele gelden of zelfs zonder financiële dekking. Ook de algehele financieringsystematiek voor het korps, waarbij inflatiecorrectie niet altijd wordt toegepast, is hier debet aan.

De afgelopen jaren zijn op besluit van de minister van JenV tekorten binnen de begroting opgevangen door inzet van gelden die overbleven als gevolg van de onderbezetting van het korps. Een onwenselijke en ook onhoudbare situatie, omdat het geen structurele oplossing biedt en het korps hiermee niet duurzaam betaalbaar is. Afgelopen jaar luidden de gezagen de noodklok, het structureel tekort blijft stijgen. Het totale structureel tekort bedraagt 850 mln euro. Door interne maatregelen en efficiencylagen kan het korps dit terugbrengen naar 350 mln euro. Het afwentelen van (een deel van) dit tekort op de personele bezetting is volgens de korpschef onvermijdelijk als er onvoldoende extra financiering volgt. De regioburgemeesters vinden het onuitlegbaar dat de politie enerzijds gelden ontvangt, die gekoppeld worden aan nieuwe ambities, en anderzijds moet bezuinigen, omdat deze gelabelde budgetten niet gebruikt kunnen worden voor het structureel tekort. Zij vinden het onacceptabel dat te hoog oplopende kosten in het beheer van de politie, worden afgewenteld op de bezetting van het personeel, waarbij er bovendien nog steeds sprake is van onderbezetting. De druk op de organisatie is daarmee te hoog. Het coalitieakkoord 2026-2030 biedt perspectief op extra financiering voor de basis op orde problematiek.

De regioburgemeesters zetten zich in voor een financieel gezond én tegelijkertijd goed en professioneel bezet korps. Daar zien zij een opgave voor de korpschef in het financieel management en voor de minister en de politiek voor wat betreft de financiering van het korps. De regioburgemeesters pleiten

in hun position paper samen met het medegezag voor financiering van de basis op orde. Maatregelen die de korpschef voorstaat, volgen zij op realisme en haalbaarheid. Besparingsvoorstellen op de taakuitvoering, of die de taakuitvoering raken, zijn onwenselijk en keuzes hierbinnen kunnen niet genomen worden zonder instemming van het gezag. De financiering van het korps is een vast agendapunt in het LOVP met het oog op een sluitende meerjarenbegroting en het verkrijgen van inzicht in en bespreken van de voorstellen daartoe.

Daarnaast pleiten de regioburgemeesters voor een herziening van de financieringsystematiek van de politie. Daartoe start zij in gezamenlijkheid met politie een verkenning naar de mogelijkheden en voorbeelden in andere sectoren. De regioburgemeesters staan voor een meer generieke financiering en het vergroten van de keuzeruimte lokaal door politiechefs met het gezag. Daar kan op budget gestuurd worden en daarmee kunnen keuzes gemaakt worden tussen personeel en materieel die het beste passen bij de lokale situatie. Dat vraagt om minder labeling van budget door minister en politiek, minder detailsturing en mogelijk een herziening van kaders, zoals het loslaten van het dubbel slot, waarbij de politie zowel aan aantallen fte en euro's gehouden is. Ook vraagt dit meer ruimte voor politie op landelijk en decentraal niveau in samenhang met een betere informatiepositie voor en afstemming met de gezagen. Ontwikkelingen naar meer inzicht door een betere verbinding tussen beleid en middelen binnen de begroting en een betere verantwoording over wat met de inzet wordt bereikt, zijn hierbij randvoorwaardelijk.

Volgend op het Manifest lokaal gezag en mede gelet op bovenstaande, maken de regioburgemeesters hernieuwde afspraken over de betrokkenheid van het gezag bij de financiën van politie. Vanuit het adagium beheer volgt

gezag is de beheerder verantwoordelijk voor het scheppen van de randvoorwaarden die de politie in staat stellen te voldoen aan de door de gezagsdragers geformuleerde prioriteiten. Het kan niet zo zijn dat beheersbesluiten de sturingsruimte van het gezag beperken. Indien blijkt dat de vraag (gezag) het aanbod (beheer) overtreft, is het aan de gezagsdragers om keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

Prioriteit 5: Informatievergaring en -positie

Ambities

- Een goede informatiepositie is randvoorwaardelijk voor een gerichte en effectieve aanpak van criminaliteit en onveiligheid. De regioburgemeesters sturen aan op adequate intelligence(beelden) op zowel nationaal, regionaal als lokaal niveau;
- De regioburgemeesters zijn betrokken bij ontwikkelingen en veranderingen met betrekking tot de intelligence-organisatie en dragen zo bij aan een nabije, effectieve en lokaal verbonden politie en aan de toekomstbestendigheid van de organisatie;
- De komende periode wordt verder gewerkt aan het implementeren van de landelijke handreikingen TOOI, waarmee invulling wordt gegeven aan de gezagsrol van burgemeesters, op een wijze die past bij de lokale en regionale context;
- De regioburgemeesters steunen de (toekomstige) wetsvoorstellen voor nieuwe bevoegdheden om online informatie te vergaren en maken zich hard voor een voor alle partijen werkbare, efficiënte en vooral effectieve werkwijze.

Een goede informatiepositie is randvoorwaardelijk voor een gerichte en effectieve aanpak van criminaliteit en voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Informatievergaring is een politiebrede taak; van de agent op straat, tot de informatieanalisten in de regionale en landelijke eenheden met uiteindelijk de Teams Openbare Orde Inlichtingen (TOOI) als sluitstuk in de informatievergaring ten behoeve van openbare orde. Intelligencewerk is onderdeel van het operationele politiewerk en wordt uitgevoerd in alle operationele onderdelen van het korps. In het kader van een toekomstbestendige

politie wordt nagedacht over de wijze waarop de intelligencetaak het best georganiseerd kan worden binnen de politieorganisatie. Enerzijds gaat het om een beweging naar meer centrale informatievergaring en -verwerking, omdat veel vormen van criminaliteit de gemeente- en eenheidsgrenzen overschrijden. Anderzijds is er de wens om de intelligencefunctie dichter op de handhaving en opsporing te organiseren, omdat de processen nauw met elkaar verweven zijn. Vanwege het belang van een goede informatiepositie voor het lokale gezag volgen de regioburgemeesters deze ontwikkelingen op de voet. Als er formele wijzigingen in de organisatiestructuur plaatsvinden, dan wordt dit besproken in het LOVP. Maar ook als nieuwe manieren van (samen)werken worden geïntroduceerd denken de regioburgemeesters graag mee, als vertegenwoordigers van het lokale gezag én vanuit hun ambitie om bij te dragen aan een ook voor wat betreft de informatiepositie lokaal verbonden politie die effectief en toekomstbestendig is.

De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente en verantwoordelijk voor de inzet van en optreden door de politie daartoe. Die inzet omvat ook de informatievergaring en de verslaglegging daarover door de politie, inclusief de inwinning door het TOOI. Dit maakt dat de burgemeester vanuit zijn gezagsrol verantwoordelijk is voor de taakuitvoering van het TOOI, dat heimelijk informatie vergaart door te praten met burgerinformanten. Het werk van TOOI en de rol van het gezag daarbij waren jarenlang relatief onbekend bij veel burgemeesters. De afgelopen jaren is hierin een inhaalslag gemaakt. Om de gezagsrol en het bestuurlijk toezicht nader vorm te geven, hebben de regioburgemeesters in februari 2024 twee landelijke handreikingen vastgesteld. Alle eenheden zijn hiermee aan de slag gegaan en er zijn regionale adviescommissies TOOI opgericht. De ambitie voor de komende jaren is om de landelijke handreikingen TOOI verder in de

regionale eenheden te implementeren, en zo invulling te geven aan de gezagsrol van burgemeesters ten opzichte van TOOI, op een wijze die past bij de lokale en regionale context.

Er kan ontzettend veel informatie op het internet gevonden worden, ook over mogelijke ordeverstoringen. Om als politie deze informatie te mogen vergaren, zijn nieuwe wettelijke bevoegdheden noodzakelijk. Met online informatievergaring kan namelijk al snel een min of meer compleet beeld van de persoonlijke levenssfeer van mensen ontstaan. Daarmee biedt voor deze vorm van informatievergaring artikel 3 van de Politiewet niet voldoende grondslag. Afgelopen jaren heeft de minister van JenV daarom gewerkt aan nieuwe wettelijke bevoegdheden, wat in 2025 heeft geleid tot het wetsvoorstel gegevensvergaring openbare orde. In eerste instantie gaat het om informatievergaring in publiek toegankelijke bronnen; in een volgende tranche wordt ook informatievergaring in besloten groepen mogelijk gemaakt. De regioburgemeesters ondersteunen de noodzaak voor nieuwe bevoegdheden nadrukkelijk, maar kijken kritisch mee naar de wijze waarop de nieuwe bevoegdheden worden vormgegeven. Zij maken zich, in samenwerking met de VNG en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB), hard voor een uitvoerbare wet die voor alle partijen een werkbare, effectieve en efficiënte werkwijze oplevert, met oog voor de balans tussen veiligheid en privacy.

Uitwerking doorsnijdende thema's

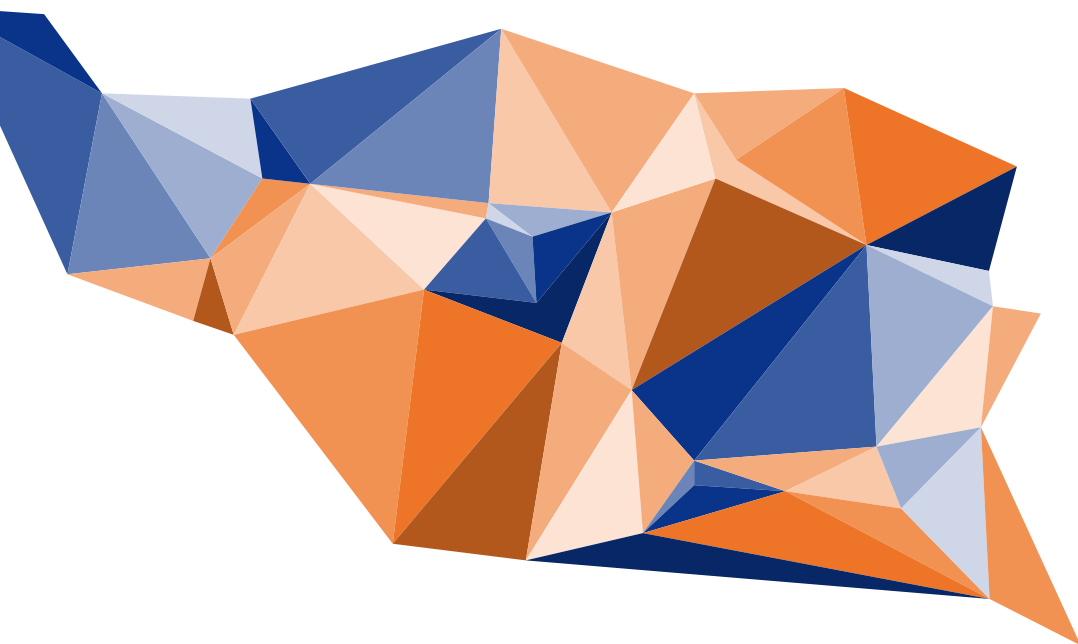
In dit derde en laatste deel wordt aandacht besteed aan drie doorsnijdende thema's, die voor de regioburgemeesters een belangrijke plek innemen in de context van deze Strategische agenda. Het zijn ontwikkelingen in ons bestel en specifiek voor de politie, die van invloed zijn op de ambities binnen onze prioriteiten. Ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande keuzes bezien we de komende jaren in deze context.

(Samen)werking bestel en partners

De afgelopen jaren hebben bestuurders ervaren, en onderzoekers geconstateerd, dat het bestel niet meer functioneert zoals we dat met elkaar hebben afgesproken. De regioburgemeesters hebben dit gesignaleerd in het Manifest lokaal gezag, met het oog op het waarborgen van het rechtstatelijk handelen van de overheid en de politie in het bijzonder, een toekomstbestendige werking van ons bestel, de inzet van onze politie en gezamenlijke aanpak van onveiligheid. Een goede (samen)werking staat voor hen voorop en loopt als rode draad door alle ambities heen, waarbij we een zuivere invulling van de verschillende rollen in het politiebestedel essentieel vinden.

Dit uit zich in de noodzaak tot het meer in gezamenlijkheid maken van keuzes en bepalen van richting, waar het gaat over het beheer en de koers van de politie. Juist ook wanneer middelen onder druk staan.

We zien specifieke vraagstukken die verband houden met een juiste balans tussen verantwoordelijkheden van de verschillende partijen binnen het politiebestedel. Zo vraagt bewaken en beveiligen expliciet de aandacht. Binnen het nieuwe stelsel is de NCTV verantwoordelijk voor de bescherming van Te Beveiligen Personen die in het stelsel worden opgenomen. Dit stelsel wordt in de komende jaren wettelijk verankerd. Een belangrijke te volgen ontwikkeling voor de regioburgemeesters, omdat dit effect heeft op de politieorganisatie en het politiebestedel. Er is immers aangegeven dat de NCTV het gezag is op de politie voor deze taak, ongeacht welk deel van de politie de taak uitvoert. Dit zal zowel op de politie als op de medegezagen effect hebben. Goede monitoring van inzet en samenwerkingsafspraken, ook voor het onderdeel bewaken en beveiligen van objecten, zijn dus essentieel.

Uiteindelijk staat of valt iedere ontwikkeling en ambitie simpelweg met hoe we het met elkaar afspreken, maar ook hoe we hier met elkaar opvolging aan geven. We zetten goede initiatieven, zoals het breed bestuurlijk overleg over de Landelijke Eenheden Opsporing en Expertise met politie en ons medegezag (het OM) voort. We moeten landelijk en regionaal en opsporing en openbare orde met elkaar blijven verbinden, met het oog op meer integrale afwegingen en het elkaar versterken vanuit ieders specialisme en expertise. Daarbij houden we ook rekening met keteneffecten en de opgave waar het OM voor staat. Geen handhaving zonder opsporing en vice versa. Maar ook geen opsporing zonder vervolging. Vraagstukken zoals de financiering van de strafrechtketen, de invoering van het nieuwe wetboek van strafvordering en de ontwikkeling van een opportuniteit- en selectiviteitskader (welke zaken worden opgepakt) hebben allemaal hun impact op de politieorganisatie en het politiewerk, en geven mede vorm aan onze ambities.

Veiligheidsontwikkeling

We zien een aantal ontwikkelingen in veiligheid die nieuwe of andere opgaven met zich mee brengen. En die daarmee ook een vernieuwende of andere aanpak vragen. Zo zijn cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, ondermijning en maatschappelijke onrust grote maatschappelijke thema's waar politie goed op toegerust moet zijn. Datzelfde geldt voor relationeel en gender gerelateerd geweld. Dat betekent dat het perspectief van deze ontwikkelingen ook een deel van de context is waarbinnen (beheersmatige) keuzes gemaakt worden. Daarnaast hebben de regioburgemeesters een rol bij de inbreng van het lokale en regionale perspectief in de landelijke aanpak. De vier genoemde thema's zijn niet de enige veiligheidsthema's waar de aandacht van regioburgemeesters naar uit gaat. Wel zijn dit thema's die een duidelijk lokaal en regionaal overstijgend karakter hebben, waardoor landelijke coördinatie en samenwerking – ook met andere partijen – noodzakelijk is en waar politie zich in de organisatie- en taakontwikkeling en beheerkeuzes op moet versterken. Hier leveren de regioburgemeesters graag een bijdrage aan. Onder andere vanuit een breed offensief in het Strategisch Beraad Ondermijning, samen met politie, het OM en het platform cyberburgemeesters in de aanpak van online criminaliteit en samen met partners zoals de VNG en het NGB en uiteraard politie voor paraatheid bij maatschappelijke onrust. Voor een aantal veiligheidsthema's zijn landelijke afspraken gemaakt in de Veiligheidsagenda. De regioburgemeesters zetten zich in voor een zo beperkt mogelijk aantal landelijke doelstellingen. Het gezag over de politie als het gaat om de handhaving van de openbare orde en veiligheid ligt immers lokaal en de veiligheidsprioriteiten worden lokaal bepaald.

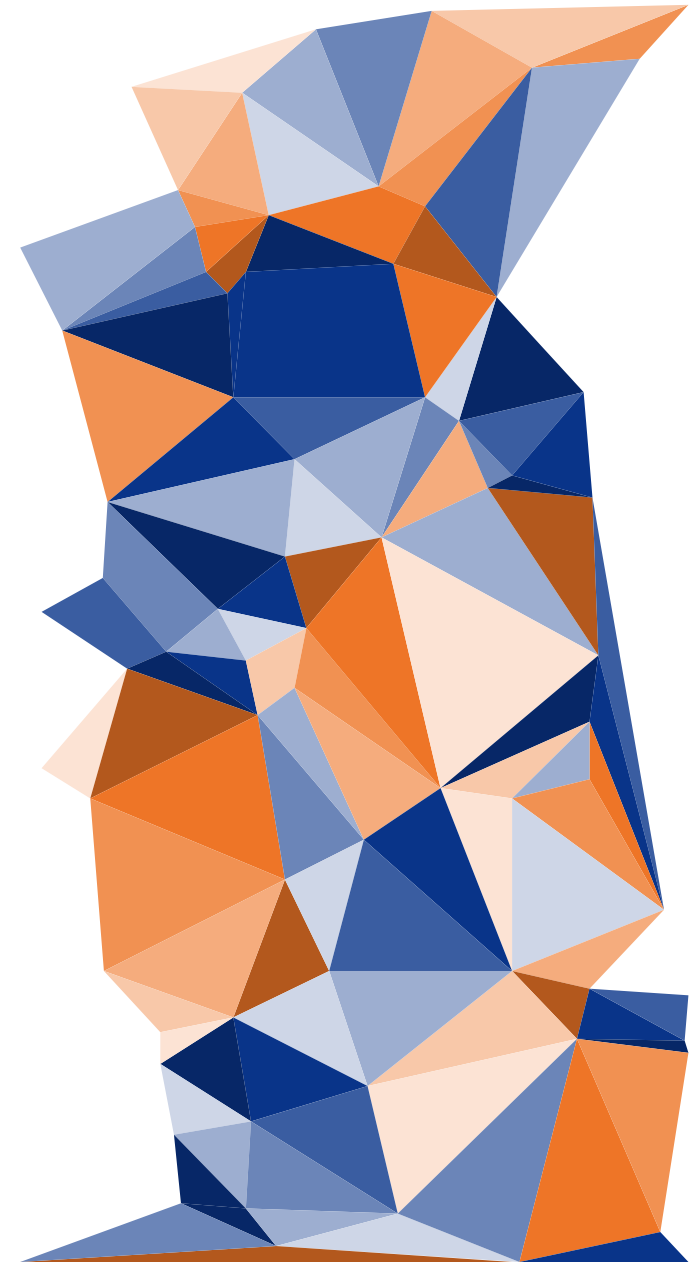

Beheer- en ontwikkelopgave

De politie staat de komende jaren voor grote beheeropgaven. Naast dat dit resulteert in specifieke vraagstukken en ambities die onder de prioriteiten zijn uitgewerkt, is het tevens de context waarin wij elk vraagstuk de komende tijd moeten plaatsen. Niet alles kan en niet alles kan tegelijkertijd.

Dit vraagt van ons, maar ook van onze partners en de politiek, hier rekening mee te houden bij het stellen van ambities en het ontwikkelen van richtinggevende visies. We staan voor grote gelijktijdige uitdagingen waar het gaat over de arbeidsmarkt, financieel beheer en noodzakelijke innovatie. En daarbij is alles belangrijk en urgent. Het gegeven dat er altijd een grotere opgave of inzet gewenst is dan er mogelijk is, is sterker dan ooit. Dat betekent dat de focus niet uit moet gaan naar wat meer of minder belangrijk is, maar naar wat éérst moet. Waarbij we oproepen om daarbij het lange termijn perspectief van een goed bezet, functionerend en stabiel gefinancierd korps voor ogen te houden. En ons niet te laten verleiden tot incidentele pleisters of oplossingen die vooral renderen op de korte termijn.

Daarbij staat voorop dat de druk op financiën of personeel nooit het uitgangspunt kan zijn binnen een (door)ontwikkelingsopgave. We moeten onszelf scherp houden en durven kiezen om vanuit het meest wenselijke perspectief te blijven redeneren. Tegelijkertijd is het een gegeven dat de realiteit niet altijd maakbaar is. Dat vraagt een juiste balans tussen ambitie en realisme, de noodzaak tot kiezen en soms dingen ook niet meer doen. Of juist tot temporiseren of tot het anders invullen of beleggen van het werk dan we tot nu toe met elkaar gewend zijn. Dit is een gezamenlijke opgave en afweging, waarover we met elkaar het fundamentele gesprek moeten voeren op lokaal en landelijk niveau.

Colofon

Contact

Bureau Regioburgemeesters
Kalvermarkt 53
2511 CB Den Haag

06 11 53 32 11 (secretariaat)
secretariaat@regioburgemeesters.nl
www.regioburgemeesters.nl

Tekst

Bureau Regioburgemeesters

Ontwerp

Corps, Den Haag

maart 2026

Regioburgemeesters

